

**UCHWAŁA NR III/25/18
RADY MIEJSKIEJ W CZARNEJ BIAŁOSTOCKIEJ**

z dnia 20 grudnia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Czarnej Białostockiej na 2019 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, poz. 1000, poz. 1349 i poz. 1432), art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137) oraz art. 10 ust. 2, 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, poz. 1490 i poz. 1669) w związku z art. 17, ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 i poz. 1693) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Czarnej Białostockiej na 2019 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, jako część strategii integracji i polityki społecznej Gminy Czarna Białostocka, uchwalanej w drodze odrębnej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czarnej Białostockiej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Urszula Taudul

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019
w gminie Czarna Białostocka**

Spis treści: str.

Rozdział I

1. Wprowadzenie	2
2. Podstawy prawne	3
3. Diagnoza problemów społecznych	4
4. Instytucje realizujące zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Czarna Białostocka	9
5. Rynek alkoholowy w mieście i gminie Czarna Białostocka.....	11

Rozdział II

Główne cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	12
Obszar 1 - Informacja i Promocja Zdrowia	13
Obszar 2 - Profilaktyka	14
Obszar 3 - Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa	15
Obszar 4 - Wspomaganie działalności organizacji pożytku publicznego, instytucji oraz osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień	16

Rozdział III

1. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnej Białostockiej	17
2. Źródła finansowania zadań Programu	17

ROZDZIAŁ I

1. WPROWADZENIE

Spśród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj.: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i rozwiązywania ich powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

Wg szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych większość pijących alkohol spożywa go w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i dla osób z ich otoczenia. Natomiast **kilkaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo**. Wśród najważniejszych konsekwencji życia w rodzinie z problemem alkoholowym wyróżnia się szkody: fizyczne, psychosomatyczne, psychologiczne, emocjonalne i psychospołeczne. Życie w rodzinie z problemem alkoholowym jest związane zazwyczaj z niższym statusem socjoekonomicznym, chronicznym stresem, ograniczonymi możliwościami zdobywania wykształcenia i kariery zawodowej. Dodatkowo członkowie rodzin z problemem alkoholowym są grupą ryzyka, która jest szczególnie narażona na przemoc. Trzeba jednak pamiętać, że przemoc może mieć miejsce zarówno w tzw. rodzinach dysfunkcyjnych (gdzie są takie zjawiska, jak: uzależnienie, bezrobocie itp.), jak i w rodzinach o wysokim statusie społecznym, w których z pozoru nie ma większych problemów.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii również wymienia katalog zadań, za realizację których odpowiedzialna staje się gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzinom, a także na profilaktyce adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Realizacja tych zadań może odbywać się na podstawie dwu odrębnych programów uchwalanych corocznie lub jednego wspólnego zawierającego zadania z obydwu ustaw. W roku 2019 odbywa się na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz

Przeciwdziałania Narkomanii stanowiącego integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Umieszczenie zadań wynikających z odrębnych ustaw w jednym programie wynika przede wszystkim z faktu, że do większości z nich można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne oraz to, że zadania do realizacji wynikające z tych ustaw mogą być finansowane z tych samych środków.

Ustawodawca wskazał gminom główne źródło pozyskania środków finansowych na realizację wskazanych zadań własnych. Jest to tzw. fundusz alkoholowy, czyli dochód gminy pochodzący z opłat za korzystanie z zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych i nie może być przeznaczony na inne cele. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat, są ściśle powiązane z realizacją gminnego programu i nie mogą być przeznaczone na inne, nie związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii zadania.

2. PODSTAWY PRAWNE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w mieście i gminie Czarna Białostocka na rok 2019 opracowano na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137);
- 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.);
- 3) ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492);
- 4) ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450);
- 5) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.);
- 6) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.).

Program uwzględnia cele operacyjne, dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, a także opiera się na rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Przy opracowaniu programu posłużono się diagnozą potrzeb, jak również uwzględniono zasoby, jakimi dysponuje gmina do realizacji omówionych poniżej zadań.

3. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Diagnoza problemów społecznych na terenie miasta i gminy Czarna Białostocka została przeprowadzona w miesiącu czerwcu i lipcu 2018 r przez Oficynę Profilaktyczną z Krakowa. W badaniu łącznie wzięło udział 107 mieszkańców, 20 sprzedawców i 223 uczniów ze szkół podstawowych i gimnazjalnych. Zakres badania odnosił się do zdiagnozowania problemu alkoholowego, narkotykowego, nikotynowego, zjawiska przemocy w rodzinie oraz zjawiska przemocy rówieśniczej.

A. Badanie dorosłych mieszkańców na terenie gminy Czarna Białostocka

W przeprowadzonym badaniu dorosłych 57% stanowiły kobiety, 43% mężczyźni, wiek ankietowanych to : do 25 lat 20% respondentów, 26-35 lat 29% badanych, 18% stanowiły osoby w wieku 36-55 lat, 13% respondentów miało 56-65 lat, a 5% miało więcej niż 65lat.

Problem alkoholowy

- 1) 21% ankietowanych przyznało, iż alkoholu nie pije w ogóle, 17% sięga po alkohol kilka razy w roku, 29% - kilka razy w miesiącu, 17% pije kilka razy w tygodniu, a aż 16% pije codziennie;
- 2) najpopularniejszym napojem alkoholowym jest piwo (68%), 45% wskazało wino, a 28% wódkę. 45% badanych wypija jednorazowo porcję standardową, czyli 1-2 porcje (porcja standardowa tzn. 10g czystego 100% alkoholu zawarta jest w 250-ml piwa o mocy 5%, w ok. 100ml wina o mocy 12% oraz w kieliszku wódki o mocy 40%), 55% pijąc przekracza standardową porcję alkoholu;
- 3) alkohol najczęściej spożywany jest w domu oraz u znajomych (51% badanych), 7% przyznało się do picia w pracy;
- 4) prowadzenie pojazdów samochodowych pod wpływem alkoholu nie zdarzyło się nigdy 67% badanych ale 20% zdarzyło raz, 12% czyniło to sporadycznie, 63% osób było świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu;
- 5) większość respondentów uważa, że spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka (78%), 5% uznało, że nie jest szkodliwe, ale aż 18% nie miało na ten temat wiedzy;
- 6) 64% badanych uznało, że okazjonalne zażywanie alkoholu nie uzależnia, 53% uznało, że osoby z problemem alkoholowym piją codziennie, 40% stwierdziło, że alkohol jest dobrym lekarstwem na sen, 32% uznało, że alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż w wódce, 20% uważa, że nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy na kacu.

Problem nikotynowy

- 1) do palenia papierosów przyznało się 53% ankietowanych, spośród nich 34% pali codziennie 7% pali kilka razy w tygodniu, 5 % kilka razy w miesiącu, a 8% kilka razy w roku;
- 2) wśród palących 23% wypala 6-15 sztuk papierosów dziennie, 16% wypala poniżej 5 sztuk, 13% pali 16-25 sztuk dziennie;
- 3) wśród palących rzucić palenia nie próbowało nigdy 53% badanych, 19% zamierza to zrobić, 17% raz próbowało rzucić, ale im się nie udało, 11% próbowało bezskutecznie wiele razy;
- 4) 42% uznaje papierosy za bardzo szkodliwe, 53% uważa, że są szkodliwe, a tylko 4% uznaje papierosy za szkodliwe w niewielkim stopniu.

Problem narkotykowy

- 1) do kontaktu z narkotykami przyznało się 21% mieszkańców, 7% sięga po nie codziennie lub prawie codziennie, 4% zażywa takie środki kilka razy w miesiącu, 2% zażywało jednokrotnie, 2% sięga po nie kilka razy w roku;
- 2) najbardziej rozpowszechnioną substancją wśród dorosłych mieszkańców jest marihuana zażywana przez 20 uczestników badania, 7 wskazało na kokainę, 6 amfetaminę 5 osób LSD oraz dopalacze;
- 3) 45% nie potrafiło ocenić możliwości pozyskania narkotyków na terenie gminy, zdaniem 20% są trudno dostępne, zdaniem 15%- całkowicie niedostępne, 20% osób uważa je za łatwo dostępne na terenie gminy. 71% osób nie zna w gminie miejsc gdzie można zakupić narkotyki, Osoby, które takie miejsca znają, wskazywały na osiedle (15%), centrum (13%), dyskotekę (6%), szkołę (4%), siłownię(2%) 12% zna konkretną osobę, u której można zdobyć narkotyki lub dopalacze.

Problem przemocowy z perspektywy dorosłych mieszkańców.

- 1) za akt przemocy respondenci wskazywali bicie (82%), groźenie zastraszanie (80%), spoliczkowanie (56%), kradzież (56%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (53%), całowanie, dotykanie wbrew woli (53%). Jednakże 75% nie uznałoby za przemoc okazywania braku szacunku oraz podszywania się w internecie, 77% nie uznało za przemoc braku opieki nad osobą tego wymagającą;
- 2) za główną przyczynę przemocy uznano picie alkoholu (70%), zażywanie narkotyków (40%), wykluczenie społeczne (29%).

Profilaktyka uzależnień i przemoc z perspektywy dorosłych mieszkańców

- 1) w opinii mieszkańców w przypadku problemów można uzyskać pomoc w Policji (67%), Ośrodku Pomocy Społecznej (35%), 32% badanych szukałoby pomocy w rodzinie, 13% w GKRPA, 10% w punkcie konsultacyjnym;

- 2) za działania ograniczające zażywanie środków narkotyków i dopalaczy 30% uznało różne formy zajęć dla dzieci, 22% wskazało na wykłady/ pogadanki, 16% - festyny/ imprezy, 15% akcje informacyjne za pomocą ulotek, plakatów itp.
- 3) 34% mieszkańców oceniło dobrze zaangażowanie i kierunki działań władz lokalnych związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych, 28% oceniło je dostatecznie, 21% oceniło je niedostatecznie;
- 4) 9% ankietowanych nie zna danych kontaktowych do instytucji pomocowych, 28% zna je bardzo dobrze, 15% - dobrze, 48% badanych osób nie jest pewna czy zna dane kontaktowe instytucji pomocowych, ale wie jak je znaleźć w razie potrzeby.

B. Badanie uczniów – ESPAD

W badaniu ESPAD na terenie gminy Czarna Białostocka wzięło udział 232 uczniów, spośród nich 42% stanowiły dziewczęta, a 58% chłopcy. Ankietowani byli uczniowie urodzeni w latach 2000-2006, najliczniejszą grupą badanych były osoby w wieku 15-16 lat urodzone w latach 2002-2003.

- 1) największa część uczniów odpowiedziała, że ich rodzinie powodzi się tak samo jak innym rodzinom (38%), 21% przyznało, że powodzi się im zdecydowanie lepiej niż innym rodzinom w Polsce, 5% powodzi się gorzej, a 3% zdecydowanie gorzej niż innym rodzinom;
- 2) badani uczniowie są na ogół zadowoleni ze swoich stosunków z bliskimi osobami z czego 49% jest bardzo zadowolona ze stosunków z matką, 36% tak samo ocenia stosunki z ojcem, 43% jest bardzo zadowolone ze stosunków z przyjaciółmi;
- 3) 51% przyznaje, że ich rodzice zawsze wiedzą, gdzie młodzi ludzie spędzają wieczory, 33% ankietowanych przyznało, że ich rodzice zazwyczaj wiedzą o miejscu przebywania dziecka, 7% przyznało, że rodzice zazwyczaj nie wiedzą, gdzie dziecko spędza wieczory;
- 4) najczęściej praktykowanymi formami spędzania wolnego czasu jest korzystanie z Internetu (96% codziennie), granie w gry komputerowe (44% codziennie) oraz aktywne uprawianie sportu (44% codziennie), 25% ma inne hobby, na które poświęca czas każdego dnia, 38% nigdy nie czyta książek.

Problem nikotynowy

- 1) 53% nigdy nie paliło papierosów co oznacza, że 47% ankietowanych miało kontakt z nikotyną. W przekroju całego życia 18% paliło 1-2 razy, 8% paliło 3-5 razy, 4% 6-9 razy 13% paliło wielokrotnie 40 razy lub więcej co może oznaczać, że część uczniów może być już uzależniona od wyrobów tytoniowych.

Problem alkoholowy

- 1) 45% badanych uczniów nigdy nie piło alkoholu. Oznacza to, że 55% miało w swoim życiu kontakt z alkoholem. W przypadku 18% uczniów były to sytuacje jednorazowe, co 10 uczeń pił 3-5 razy w życiu, 8% badanych piło 6-9 razy w życiu, 8% - 40 razy i więcej;
- 2) 81% nigdy w życiu nie upiło się natomiast 10% uczyniło to 1-2 razy w życiu, 2% - 6-9 razy, 3% 40 i więcej razy. W ciągu 30 ostatnich dni 90% nie upiło się natomiast 4% badanych upiło się 1-2 razy, 1% 10-19 razy, 2% 40 i więcej razy.

Używanie innych substancji psychoaktywnych

- 1) najbardziej znane wśród młodzieży substancje psychoaktywne to: kokaina (78%), marihuana lub haszysz (76%), heroina i amfetamina (75%), grzyby halucynogenne (74%), LSD (67%). Większość (88%) nie podejmowała nigdy eksperymentów z tymi środkami, czyniło to 12% badanych uczniów. W ciągu ostatniego miesiąca przed badaniem 93% nie używała tych środków, co oznacza, że 7% zażywała w tym czasie tych substancji;
- 2) źródłem pozyskania nielegalnych substancji dla 3% są rodzice, 2% dostało od starszego kolegi, pozyskało w grupie przyjaciół, kupiło od kolegi;
- 3) powodem sięgania po substancje psychoaktywne jest ciekawość(5%), 4% chciało poczuć się na haju, 2% badanych nie miało nic do roboty, po 1% ankietowanych chciało zapomnieć o swoich problemach i nie chciało odstawać od grupy;
- 4) większość badanych uczniów brała udział w zajęciach profilaktycznych. W przypadku 70% młodzieży zajęcia dotyczyły kwestii picia alkoholu, taki sam odsetek badanych uczestniczył w zajęciach dot. narkotyków, a 73% brało udział w zajęciach dotyczących palenia tytoniu.

C. Badanie sprzedawców na terenie gminy Czarna Białostocka

W badaniu diagnozującym problemy społeczne w gminie Czarna Białostocka wzięło udział 20 sprzedawców napojów alkoholowych – 75% stanowiły kobiety, największą grupę stanowiły osoby w wieku 41-60 lat (40%), między 26 a 40 rokiem życia było 30% sprzedawców, 15% miało mniej niż 25 lat, a 15% powyżej 61 lat.

- 1) wg 65% sprzedawców skala spożycia alkoholu utrzymuje się na stałym poziomie, 15% uznało, że spożycie alkoholu w ostatnich latach wzrasta, 20% uważa, że maleje;
- 2) 35% badanych nigdy nie zdarzyła się sytuacja, w której osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie, 10% zdarzyło się to wiele razy, 55% - raz lub kilka razy;
- 3) w przypadku wątpliwości co do wieku 35% sprzedawców pyta za każdym razem o dowód osobisty, 25% badanych robiło to wielokrotnie, 35% robiło to raz lub kilka razy natomiast 5% sprzedawców nigdy nie pyta o dowód;

- 4) 40% sprzedawców jest zdania, że rzadko zdarzają się sytuacje, gdy mieszkańcy wsiadają za kierownicę pojazdu pod wpływem alkoholu, 25% wskazało odpowiedź „czasami”, 5% badanych stwierdziło, że dochodzi do takich sytuacji często;
- 5) sprzedaż alkoholu nietrzeźwym jest niezgodna z prawem jednakże 40% badanych uważa, że takie sytuacje zdarzają się rzadko, 10% wskazało odpowiedź „czasami”, 20% uważa, że alkohol sprzedaje się nietrzeźwym często. Wśród badanych 70% wielokrotnie było w sytuacji, gdy nietrzeźwa osoba próbowała kupić alkohol. Zdecydowana większość (80%) twierdzi, że nigdy nie sprzedała alkoholu osobie nietrzeźwej.

REKOMENDACJE

W ramach profilaktyki uniwersalnej rekomenduje się podjęcie na terenie szkół działań profilaktycznych na poziomie uniwersalnym. Wśród dzieci i młodzieży - zaleca się przeprowadzanie rekomendowanego programu profilaktycznego pt. *Program Domowych Detektywów* - dla dzieci młodszych i *Fantastyczne możliwości* – dla dzieci starszych, a także programu *UNPLUGGED* będącego programem adresowanym do uczniów w wieku 12-14 lat opartym na modelu wszechstronnego wpływu społecznego. Rekomenduje się także przedstawienie dzieciom i młodzieży gry edukacyjnej „*Nie bo tak*”, której celem jest podnoszenie świadomości na temat szkodliwości alkoholu oraz opóźnienie inicjacji, rezygnacji lub ograniczenia korzystania z alkoholu przez nieletnich. Zaleca się umieszczenie w miejscach widocznych – szkołach, ośrodkach zdrowia i innych punktach centralnych gminy plakatów oraz ulotek i broszur edukacyjnych w zakresie szkodliwości i skutków picia alkoholu i negatywnego wpływu substancji psychoaktywnych oraz adresów miejsc, w których można szukać pomocy. Wskazane jest szkolenie dla rodziców w zakresie reagowania w przypadku spożywania alkoholu przez dziecko oraz rozpoznawania i reagowania w przypadku zażywania przez dzieci substancji psychoaktywnych.

W zakresie profilaktyki selektywnej rekomenduje się szkolenia dla pracowników świetlic opiekuńczo-wychowawczych, pedagogów w celu zwiększenia kompetencji i efektywności działań. Kierunkiem działań profilaktycznych będzie przedstawienie alternatywnych, różnorodnych i atrakcyjnych dla młodzieży sposobów na spędzanie wolnego czasu. Rekomenduje się skorzystanie z programu *Fred goes net* – którego adresatem są młode osoby w wieku 14-21 lat używające substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny lub szkodliwy. W zakresie przeciwdziałania przemocy wskazane jest przeprowadzenie warsztatów skierowanych do dzieci i ich rodziców *Porozumienie bez przemocy*. Istotne mogą okazać się warsztaty komunikacji np. *Jak poprawić komunikację z dziećmi i relacje w rodzinie*, *Warsztaty umiejętności wychowawczych*.

W odniesieniu do populacji dorosłych mieszkańców wskazane będzie rozpowszechnienie informacji na temat działań profilaktycznych podejmowanych przez gminę, przeprowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków dla zdrowia i relacji społecznych nadużywania alkoholu, nikotyny, zażywania narkotyków poprzez użycie ulotek, plakatów, bilbordów, artykułów w lokalnej prasie. Rekomenduje się działania edukacyjne skierowane do pracowników

i pracodawców, których celem będzie przedstawienie konsekwencji prawnych związanych z podejmowaniem pracy w stanie nietrzeźwym oraz zagrożeń wynikających z tej sytuacji. W odniesieniu do sprzedawców napojów alkoholowych zaleca się przeprowadzenie badania „Tajemniczy Klient” oraz szkoleń dla personelu w punktach sprzedaży.

4. INSTYTUCJE REALIZUJĄCE ZADANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnej Białostockiej

Burmistrz Czarnej Białostockiej Zarządzeniem Nr 280/17 z dnia 09 listopada 2017 r. działając na podstawie art. 4¹ ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137) powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Składa się ona obecnie z 6 osób posiadających przeszkolenie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do zadań Komisji należy między innymi:

- 1) inicjowanie i koordynowanie polityki gminy wobec problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii;
- 2) prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych;
- 3) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego oraz ponoszenie kosztów z tym związanych;
- 4) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu z uchwałą Nr XLIII/304/18 Rady Miejskiej w Czarnej Białostockiej z dnia 12 czerwca 2018 roku w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (Dz. Urz. Woj. Podl z 2018 r. poz. 2712);

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnej Białostockiej

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Celem działalności MOPS jest wspieranie osób i rodzin zamieszkałych na terenie miasta i gminy Czarna Białostocka. Pomocy społecznej udziela się rodzinom o niskim dochodzie, jak również gdy występują okoliczności, o których mówi ustawa o pomocy społecznej. W części rodzin, korzystających z pomocy MGOPS występuje problem uzależnienia. Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach

zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Czarnej Białostockiej.

Zespół Interdyscyplinarny realizuje zadania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) oraz Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2017-2022 przyjętym uchwałą Nr XXXI/206/17 Rady Miejskiej w Czarnej Białostockiej z dnia 27 kwietnia 2017 r. W skład Zespołu wchodzi 19 przedstawicieli instytucji i organizacji, którzy są powoływani do grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się za pomocą procedury „**Niebieska Karta**”. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia. Wszczęcie procedury „**Niebieska Karta**” następuje przez wypełnienie formularza „**Niebieska Karta-A** w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub osobę będącą świadkiem przemocy.

Burmistrz Czarnej Białostockiej

Burmistrz Czarnej Białostockiej jako organ wykonawczy realizuje wykonanie zadań zawartych w niniejszym programie poprzez:

- 1) finansowanie, dofinansowywanie, zawieranie umów na realizację zadań,
- 2) finansowanie zadań z zakresu profilaktyki uzależnień także w formie dotacji udzielonej w wyniku przeprowadzonego konkursu ofert,
- 3) udzielanie pomocy merytorycznej, organizacyjnej w zakresie działalności służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień,
- 4) współdziałanie z instytucjami i organizacjami w zakresie działalności służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Placówki oświatowe i kulturalne na terenie miasta i gminy Czarna Białostocka

Szkoły pełnią rolę środowiskowego centrum profilaktyki, ze względu na szeroki zakres interakcji nauczyciela z uczniem oraz możliwości nawiązywania kontaktów z rodzicami i społecznością lokalną. Jednostki kulturalne w ramach swojej działalności statutowej organizują

imprezy artystyczne, rozrywkowe, rekreacyjne o charakterze festynowym, inicjują i prowadzą zespołowe formy twórczości kulturalnej szczególnie dla dzieci i młodzieży. Placówki te realizują gminny program profilaktyki, otrzymując dofinansowanie na realizację zadań zaakceptowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Na terenie miasta i gminy są to:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Pawła II w Czarnej Białostockiej;
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Romualda Traugutta w Czarnej Białostockiej;
- Szkoła Podstawowa w Czarnej Wsi Kościelnej;
- Zespół Szkół w Czarnej Białostockiej;
- Przedszkole „Kraina Marzeń w Czarnej Białostockiej;
- Dom Kultury w Czarnej Białostockiej.

Miejsko-Gminne Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Jedność”

Stowarzyszenie w działalności statutowej stanowi środowisko wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, promuje w społeczności lokalnej bezalkoholowe formy spędzania wolnego czasu, współpracuje z rodzinami osób uzależnionych. Siedzibą stowarzyszenia są pomieszczenia znajdujące się w budynku przy ul. Torowej 9 w Czarnej Białostockiej. Koszty utrzymania tych pomieszczeń oraz opłaty za telefon i internet są pokrywane ze środków gminnego programu profilaktyki.

Organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Wszystkie organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie działające na terenie gminy Czarna Białostocka.

5. RYNEK ALKOHOŁOWY W MIEŚCIE I GMINIE CZARNA BIAŁOSTOCKA

W dniu 3 lipca 2018 roku weszła w życie uchwała Rady Miejskiej w Czarnej Białostockiej z dnia 12 czerwca 2018r nr XLIII/304/18 w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Na terenie gminy Czarna Białostocka maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% alkoholu oraz piwa wynosi **36**, na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających od 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) – **36**, na sprzedaż napojów

alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu – **26**. Ponadto maksymalna liczba zezwoleń dla napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży została ustalona na **24**, a poza miejscem sprzedaży na **74**.

Aktualnie na terenie miasta i gminy funkcjonują 23 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy), które posiadają 23 zezwolenia na sprzedaż piwa, 19 zezwoleń na sprzedaż wina i 16 na sprzedaż wódki. Z 4 funkcjonujących obecnie punktów gastronomicznych 3 posiada wszystkie 3 zezwolenia, a jeden punkt zezwolenie na piwo i wódkę.

Korzystanie z zezwoleń jest weryfikowane podczas kontroli punktów sprzedaży alkoholu (sklepy) oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (lokale) prowadzonych przez upoważnione ustawowo służby tj. Policję oraz członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przedmiotem kontroli jest przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwoleń określonych w ustawie „ o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania zakazu sprzedaży nieletnim, nietrzeźwym, sprzedaży na kredyt lub pod zastaw oraz przestrzegania zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych. Kontrolowana jest legalność obrotu alkoholem, tytuły prawne do lokali. Zasady przeprowadzania kontroli reguluje Zarządzenie nr 370/18 Burmistrza Czarnej Białostockiej z 25 września 2018r. w sprawie ustalenia procedury kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta i gminy Czarna Białostocka.

R O Z D Z I A Ł I I

Główne cele i zadania gminy związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Nadrzędnym celem programu jest intensyfikacja działań profilaktycznych i edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży w celu uświadomienia zagrożeń wynikających z uzależnień, dążenie do zmiany zachowań i postaw mieszkańców gminy w sytuacjach związanych z środkami psychoaktywnymi przez działania informacyjne i edukacyjne.

Główne kierunki działań samorządu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zostały wyznaczone przez ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137), ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.), a także Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

Działania te w szczególności obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej, szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej oraz pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadania te zawarto w następujących obszarach Programu zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia:

- 1) Obszar 1 – Edukacja i Promocja Zdrowia,
- 2) Obszar 2 – Profilaktyka,
- 3) Obszar 3 – Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa,
- 4) Obszar 4 – Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

OBSZAR 1 – EDUKACJA i PROMOCJA ZDROWIA

Zadanie I – Edukacja zdrowotna

Działanie I - Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w tym kampanii społecznych, szkoleń, konferencji skierowanych do różnych grup docelowych, w szczególności dzieci, młodzieży, rodziców promujących zdrowy styl życia oraz upowszechniających informacje na temat szkód związanych z używaniem środków psychoaktywnych.

Działanie II - Upowszechnianie wiedzy na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych, placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem, zjawiska

przemocy i możliwości przeciwdziałania temu zjawisku w szczególności w rodzinach z problemem alkoholowym.

Działanie III - Upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży.

Działanie IV - Prowadzenie edukacji osób związanych z handlem napojami alkoholowymi.

Działanie V - Prowadzenie edukacji publicznej z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i innym uzależnieniom oraz przeciwdziałania przemocy poprzez organizowanie lokalnych imprez promujących zdrowy i trzeźwy styl życia, w tym uwzględnienie aktywności kulturalnej i sportowej dzieci i młodzieży oraz całych rodzin, zakup materiałów edukacyjnych, wydawnictw, prasy.

Zadanie II – Szkolenie kadr

Działanie I - Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji, działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania substancji psychoaktywnych w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działanie II - Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczących wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków psychoaktywnych oraz umiejętności podejmowania skutecznych oddziaływań profilaktycznych, w tym pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

Działanie III - Edukacja młodzieży, nauczycieli i wychowawców w zakresie funkcjonowania dziecka z alkoholowym zespołem płodowym (FASD).

OBSZAR 2 – PROFILAKTYKA

Zdanie I – Profilaktyka uniwersalna

Działanie I - Realizowanie, finansowanie, dofinansowywanie realizacji rekomendowanych programów profilaktycznych oraz działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych.

Działanie II - Realizowanie programów, działań zapewniających dzieci i młodzieży spędzanie wolnego czasu od nauki, rozwijanie zainteresowań, w tym programów realizowanych podczas ferii i wakacji jako element programu profilaktyki uzależnień.

Działanie III - Organizowanie, współorganizowanie, finansowanie różnego rodzaju imprez, wydarzeń społeczno-kulturalnych, sportowych promujących zdrowy, bezpieczny styl życia adresowanych do dzieci, młodzieży, mieszkańców gminy.

Działanie IV - Wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

Zadanie II – Profilaktyka selektywna

Działanie I - Prowadzenie i pokrywanie kosztów funkcjonowania świetlicy socjoterapeutycznej i środowiskowej dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w tym z problemem alkoholowym.

Działanie II - Dofinansowywanie obozów, kolonii, półkolonii z programem socjoterapeutycznym lub psychoedukacyjnym dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w tym z problemem alkoholowym.

OBSZAR 3 - REDUKCJA SZKÓD, REHABILITACJA (READAPTACJA, REINTEGRACJA) ZDROWOTNA, SPOŁECZNA i ZAWODOWA

Zadanie I - Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zagrożonych uzależnieniem oraz członków ich rodzin

Działanie I - Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób i rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w ilości minimum 10 godzin tygodniowo z podziałem na dwa dni od stycznia do grudnia z jednomiesięczną przerwą wakacyjną.

Działanie II - Pomoc finansowa osobom podejmującym terapię w postaci zwrotu kosztów dojazdów na leczenie odwykowe, dofinansowania sesji terapii indywidualnych.

Działanie III - Konsultacje specjalistów, w tym prawnika, psychologa, z zastrzeżeniem, że konsultacje prawnika odbywają się dwa razy w miesiącu od stycznia do grudnia z jednomiesięczną przerwą wakacyjną.

Działanie IV - Zajęcia edukacyjne w tym warsztaty, treningi, działania z zakresu integracji społecznej w tym spotkania i wyjazdy integracyjne.

Zadanie II – Wspieranie działalności środowisk abstynenckich

Działanie I – Wspomaganie finansowe i rzeczowe działań stowarzyszeń abstynenckich, ruchów samopomocowych, wzmacniających proces zdrowienia z choroby alkoholowej w tym ponoszenie kosztów utrzymania pomieszczeń Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich „Jedność”.

Działanie II - Współpraca merytoryczna przy realizacji programu, wymiana informacji i doświadczeń ze środowiskami abstynenckimi.

Zadanie III – Zwiększanie dostępności, podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym, a także doznających przemocy

Działanie I - Udzielanie pomocy członkom tych rodzin poprzez poradnictwo, wsparcie psychologiczne, terapię.

Działanie II - Dofinansowywanie, finansowanie różnych form wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy w szczególności kolonii i półkolonii.

Zadanie IV – Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie

Działanie I - Kierowanie osób stosujących przemoc do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, gdzie realizowany jest Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

Ocena realizacji zadań w obszarach 1-3 będzie badania przy pomocy następujących wskaźników:

- 1) liczba działań informacyjno-edukacyjnych, szkoleń, kampanii edukacyjnych promujących zdrowy styl życia;
- 2) liczba szkoleń dla realizatorów Programu;
- 3) liczba realizowanych programów, działań;
- 4) liczba osób uczestniczących w programach, działaniach.

OBSZAR 4 – WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO, INSTYTUCJI ORAZ OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności organizacji pożytku publicznego i o wolontariacie.
2. Wspieranie systemu współpracy instytucjonalnej tj. współpracy służb, instytucji i osób fizycznych na rzecz zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych i interwencyjnych promujących zdrowy tryb życia i abstynencję.
3. Wspomaganie finansowe, rzeczowe działań stowarzyszeń abstynenckich, ruchów samopomocowych AA i innych podmiotów realizujących zadania Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.
4. Dofinansowanie imprez o tematyce profilaktycznej, wypoczynku letniego i zimowego oraz innych działań na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.

5. Dożywanie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
6. Współpraca merytoryczna, wymiana informacji i doświadczeń z podmiotami realizującymi Program.

Ocena realizacji zadań w obszarze 4 będzie badana przy pomocy następujących wskaźników:

- 1) liczba podmiotów współpracujących w ramach realizacji Programu;
- 2) liczba podmiotów wspartych finansowo i rzeczowo przy realizacji zadań;
- 3) liczba osób korzystających z oferty realizatorów Programu;
- 4) liczba dofinansowanych imprez o tematyce profilaktycznej, wypoczynku letniego i zimowego z programem socjoterapeutycznym, profilaktycznym oraz liczba uczestników powyższych działań;
- 5) liczba dzieci i młodzieży korzystających z dożywania uczestniczących w zajęciach świetlicy socjoterapeutycznej i świetlicy opiekuńczej.

ROZDZIAŁ III

1. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnej Białostockiej

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w kwocie 70,00 zł brutto za każde posiedzenie.
2. Potwierdzeniem uczestnictwa w posiedzeniu Komisji jest podpisana lista obecności, która jest jednocześnie podstawą do dokonania wypłaty wynagrodzenia.
3. Wypłata wynagrodzenia następuje jeden raz w miesiącu, na koniec danego miesiąca.

2. Źródła finansowania zadań Programu.

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Czarnej Białostockiej na 2018 rok są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Zadania realizowane w ramach Programu mogą być również finansowane z dotacji celowych oraz innych źródeł.

Załącznik Nr 1 do Gminnego Programu
 Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
 Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
 Narkomanii w Czarnej Białostockiej na 2019 rok
 przyjętego uchwałą Nr III/25/18
 Rady Miejskiej w Czarnej Białostockiej z dnia 20 grudnia 2018 r.

Preliminarz wydatków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok		
Lp.	Nazwa zadania	Kwota
1	Zakup energii (elektryczna i ciepła), woda, kanalizacja	9.000,00 zł
2	Opłata telefonów	1.600,00 zł
3	Punkt konsultacyjno-terapeutyczny	35.000,00 zł
4	Zwrot kosztów dojazdów na terapię	200,00 zł
5	Opinie lekarzy biegłych	3.000,00 zł
6	Wydarzenia społeczno – kulturalne adresowane do mieszkańców gminy (promocja zdrowego stylu życia)	12.000,00 zł
7	Zjazd Trzeźwościowy	4.000,00 zł
8	Zakup programów profilaktycznych	18.000,00 zł
9	Zakup pozostałych materiałów i usług niezbędnych do realizacji Programu	3.500,00 zł
10	Szkolenia, konferencje realizatorów programu, szkolenia sprzedawców	2.200,00 zł
11	Wynagrodzenie członków GKRPA	2.500,00 zł
12	Prowadzenie świetlic: socjoterapeutycznej i środowiskowej	46.000,00 zł
Razem		137.000,00 zł
13	Dotacje celowe	10.000,00 zł
Ogółem		147.000,00 zł

Załącznik Nr 2 do Gminnego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Czarnej Białostockiej na 2019 rok
przyjętego uchwałą Nr III/25/18
Rady Miejskiej w Czarnej Białostockiej z dnia 20 grudnia 2018 r.

Preliminarz wydatków Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok		
Lp.	Nazwa zadania	Kwota
1	Zakup programów i usług profilaktycznych	3.000,00 zł
2	Promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu wśród dzieci i młodzieży podczas ferii i wakacji	4.000,00 zł
	Ogółem	7.000,00 zł